

Pim Keurlings

waarnemend huisarts en
huisarts-docent, Radboudumc
afdeling Eerstelijngeneeskunde,
Nijmegen

Tamara Oort-van Hal

reumatoloog in opleiding, Sint
Maartenskliniek afdeling
Reumatologie, Nijmegen

Simone Boks

radioloog, Sint Maartenskliniek
afdeling Radiologie, Nijmegen

Als de schoen niet meer past ...

Een 59-jarige man raadpleegt de huisarts omdat hij een groeiende zwelling bij de grote teen van de linkervoet heeft, waardoor de laatste maanden zijn schoeisel niet meer past (foto 1). Een vorige huisarts had de

colchicine. De zwellingen slinken langzaam en jichtaanvallen treden niet meer op. Patiënt draagt nog steeds liever geen schoenen.

Een tophus (Latijn voor 'steen') is een depositie van urinezuurkristallen

is urinezuurverlagende therapie geïndiceerd.³ Hierdoor zullen de urinezuurkristallen langzaam ontbinden.^{2,4} Operatief ingrijpen gebeurt slechts in uitzonderingsgevallen zoals bij ulceratie of infectie.² ■

zwelling als een bunion geduid. Bij navraag vertelt de man dat hij geregeld een warme, rode, dikke teen heeft, waarvoor hij naproxen gebruikt. Zeven jaar geleden bezocht hij de reumatoloog in verband met jicht. Hij heeft zich echter aan de controle onttrokken en gebruikt nu geen medicatie. Bij lichamelijk onderzoek ziet de huisarts uitgesproken vast-elastische zwellingen bij de mediale en laterale voetrand, maar ook witte doorschemeringen bij de vingers (foto 2). Er zijn geen actieve artritiden. Analyse bij de reumatoloog bevestigt de diagnose topheuze jicht middels een fors verhoogd urinezuur (0,57 mmol/l) en multifocale juxta-articulair erosies en tophi bij röntgenonderzoek (foto 3). Gestart wordt met urinezuurverlagende therapie (allopurinol) onder aanvalsprofyaxe met

omringd door ontstekingscellen en daarmee een pathognomonisch kenmerk van jicht. Tophi ontstaan meestal na langdurige hyperurikemie maar kunnen ook de eerste uiting van jicht zijn, vooral bij vrouwen en ouderen.¹ Urinezuurkristallen slaan bij voorkeur neer in 'koude' lichaamsdelen en op drukpunten. Voorkeurslokalisaties zijn daarom onder andere de oorschelpen, vingers en achillespezen.^{1,2} Een tophus kan echter overal ontstaan, zelfs in viscerale organen, waar hij vaak initieel geïnterpreteerd wordt als maligne of infectieuze massa.^{1,2} Bij diagnostische twijfel geeft aspiratie met microscopische beoordeling de doorslag. Temeer omdat tophi waarschijnlijk een belangrijke rol spelen in het ontstaan van boterosies en chronische gewrichtsschade,

De voetnoten vindt u bij deze casus op medischcontact.nl/gezien.

contact

pim.keurlings@radboudumc.nl
cc: redactie@medischcontact.nl

Heeft u ook een interessante casus voor deze rubriek?

Stuur tekst (max. 300 woorden) en beeld naar redactie@medischcontact.nl.

Als uw casus wordt gepubliceerd, ontvangt u van ons het boek *Canon van de geneeskunde in Nederland*.

Wat ziet u?

Bij een 55-jarige vrouw is een drain geplaatst in verband met een purulente peritonitis bij een diverticulitis. Twee dagen later vlamt de koorts weer op. Wat ziet u op de CT-scan van het abdomen?

[U kunt reageren op \[medischcontact.nl/watzietu\]\(https://www.medischcontact.nl/watzietu\).](https://www.medischcontact.nl/watzietu)

Het antwoord vindt u volgende week in Medisch Contact.